

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลเชิงพุทธบูรณาการของพยาบาล

สังกัดกรมแพทย์ทหารเรือ

A Model of Integrated Buddhist Nurse Competency

Development of the Naval Medical Department

เรือโท อากาศ อาจสนาม*

พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร.**

น.อ.ดร.นภัทร์ แก้วนาค***

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ ได้แก่ ๑) เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลของพยาบาลสังกัดกรมแพทย์ทหารเรือ ๒) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาสมรรถนะพยาบาล และหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลสังกัดกรมแพทย์ทหารเรือและ ๓) เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลเชิงพุทธบูรณาการของพยาบาลสังกัดกรมแพทย์ทหารเรือ

ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Methods Research) ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์เจาะลึกทั้งหมด ๒๕ รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยพรรณนาความวิเคราะห์ และการวิจัยเชิงปริมาณโดยการแจกแบบสอบถามแก่พยาบาลสังกัดกรมแพทย์ทหารเรือกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๒๕ คนโดยใช้สถิติต่างๆ ดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

๑) สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะพยาบาล พบว่า ด้านจรรยาบรรณขาดเกณฑ์การประเมิน ตัวชี้วัด ขาดการเก็บข้อมูลพื้นฐาน และการปลูกฝังจริยธรรม จรรยาบรรณยังมีน้อย ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพพยาบาลบางส่วนยังขาดความภาคภูมิใจในความเป็นอาชีพพยาบาลขาดแผนการพัฒนาคุณลักษณะอย่างต่อเนื่อง และขาดการปรับตัวอย่างเหมาะสม ด้านการสื่อสาร

*วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, e-mail: Airor80@hotmail.com

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

*** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ขาดทักษะการสื่อสาร และขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีสำหรับการสื่อสาร ภาษา และการให้ข้อมูล ความรู้เชิงวิชาชีพและด้านสัมพันธ์ภาพขาดการเสริมแรง สร้างแรงจูงใจ ให้รางวัล ขาดกระบวนการ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดเวลา และขาดการส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ

๒) แนวคิด และทฤษฎีการพัฒนสมรรถนะที่นำมาใช้ในการกำหนดทิศทางสำหรับดึง และผลักดันความรู้ พลังทักษะ พลังศักยภาพส่วนตัว พลังความสามารถ และพลังคุณลักษณะอื่น ๆ ของพยาบาลวิชาชีพออกมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ และจะต้องขึ้นอยู่กับระบบการ พัฒนาอย่างถูกกระบวนการวิธีการจนสามารถทำให้องค์กรมั่นใจและช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของบุคลากร ซึ่งเมื่อนำอิทธิบาทธรรม ๔ ประการที่อยู่ในรูปของกระบวนการที่มีประสิทธิภาพก็ยิ่งทำให้ สมรรถนะพยาบาลสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพตามแนวทางพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น คือ ทำให้พยาบาลมีความรักในอาชีพของตนเอง มีการปลุกพลังความเพียรในการปฏิบัติหน้าที่ มุ่งมั่น มั่นคงในอาชีพที่ตนเองได้เลือกที่จะดูแลผู้ป่วยอย่างไม่มีท้อถอย และการใช้ความคิดในใคร่ครวญ การ คิดพินิจพิจารณาเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งเมื่อนำมาบูรณาการจะ พบการเปลี่ยนที่สำคัญกล่าวคือ หลักอิทธิบาทจะเข้าไปช่วยให้การพัฒนาสมรรถนะของพยาบาล ประสบความสำเร็จตามที่องค์กรได้กำหนดไว้และผลักดันภารกิจอื่นๆ ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีความ สอดคล้องกันมากที่สุด

๓) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของพยาบาล ด้านจรรยาบรรณที่ใช้กระบวนการตาม หลักอิทธิบาทธรรม พบว่า ด้านฉันทะ พบว่า มีความรักในอาชีพที่ต้องดูแลผู้ป่วยและรักผู้อื่น ด้วยการ กำหนดแผนการดูแลและการบำรุงขวัญกำลังใจพยาบาล ด้านวิริยะ พบว่า มีความเพียรปฏิบัติหน้าที่ เพื่อการดูแลผู้ป่วยและดูแลตนเองด้วยการจัดทีมในการให้คำปรึกษาแก่พยาบาล ด้านจิตตะ พบว่า การปลุกฝังอุดมการณ์ ด้วยการสอนงานด้วยหัวใจและมอบทักษะการดูแลตนเอง และด้านวิมังสา พบว่า ความรู้และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ด้วยการจัดระบบการเพิ่มความเชื่อมั่นของตนเองใน การปฏิบัติหน้าที่และจรรยาบรรณด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพตามหลักอิทธิบาทธรรม พบว่า ด้าน ฉันทะ พบว่า การกระตุ้นอุดมการณ์ทางวิชาชีพ ด้านวิริยะ พบว่า กำหนดกระบวนการสร้าง แรงจูงใจด้วยความก้าวหน้าทางวิชาชีพด้านจิตตะ พบว่า การปลุกฝังเมตตา กรุณา และด้านวิมังสา พบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการสื่อสารตามหลักอิทธิบาทธรรม พบว่าด้านฉันทะ พบ การ สื่อสารด้วยหัวใจด้านวิริยะพบ การสื่อสารด้วยความเข้าใจด้านจิตตะ พบว่า การสื่อสารด้วยความมี เมตตากรุณาด้านวิมังสา พบ ความฉลาดในการสื่อสารกับผู้ป่วย และด้านสัมพันธ์ภาพตามหลักอิทธิ บาทธรรม พบว่า ด้านฉันทะ พบ การส่งเสริมความเสมอภาคและความเคารพต่อผู้อื่นด้านวิริยะ พบ การใช้ความเพียรอย่างเหมาะสมในการสร้างสัมพันธ์ภาพด้านจิตตะ พบว่า การปรับเจตคติที่ดีต่อ ผู้อื่น และด้านวิมังสา พบ การทำงานด้วยระบบทีมงานที่มีปัญญา

คำสำคัญ : รูปแบบ, การพัฒนาสมรรถนะ, พุทธบูรณาการ, พยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือ

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to analytically study the general situations in developing nurse capacity in the Naval Medical Department; 2) to study the conceptual ideas of theories on developing the nurse capacity, and the Buddhadhammas enhancing the development of nurse capacity in the Naval Medical Department; and (3) to present Buddhist Integrative Model for developing the Nurse Capacity of Naval Medical Department.

The research employed mixed qualitative and quantitative methods. The in-depth, interview of 25 monks and lay people, and the questionnaires of 225 nurses of the Naval Medical Department. The statistics used are percentage, mean, and standard deviation.

From the studies, it is found that:

1) In relation with the general situations of the development of nurse capacity, it is found that:- in ethical aspect, there are lacks of evaluation, indicators, basic information collection, and cultivation of spirit; in vocational aspect, there are lacks of pride in nurse profession, continuity of characteristic developing plan, and no proper role model; in communication aspect, there are lacks of communication skills, technological knowledge for communication, language and information providing related to the profession; and in the aspect of relationship with the service receivers, there are lacks of reinforcement, creation of motivation, giving rewards, life-long process of learning, and no promotion of the profession.

2) The conceptual ideas and theories of capacity development to be used as directions for extracting such energies of knowledge, skills, individual potentialities, abilities and other characteristics of the nurse profession for working efficiently, etc. depend on the development system according to the correct process and means in ensuring the organization for developing its personnel's learning; the practice of the Four IddhipadaDhamma or the Four Paths of Accomplishment with the more efficient process, the more it will help develop the nurse capacity for working efficiently in accordance with Buddhism. Accordingly, the nurses will love a lot more of their profession, get good effort with no impatience for working and choosing to serve patients, introspect to improve their work for maximum efficiency. This concludes that IddhipadaDhamma is the tool to help enhancing the nurse capacity set by the organization and it can also help other activities be fulfilled their purposes, too.

Keywords: Model, Development of Nursing Competency, Buddhist Integration, The Naval Medical Department.

๑. บทนำ

การพัฒนาสมรรถนะของบุคคลหรือของมนุษย์ทั่วไปย่อมมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อโลกในยุคปัจจุบันยิ่งภายใต้การแข่งขันที่สูงและรุนแรงไปด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยหากองค์กรหรือหน่วยงานใดไม่ได้เตรียมความพร้อมเพื่อการรองรับในการพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรย่อมเสียเปรียบในเชิงการแข่งขันไปโดยปริยาย นอกจากนี้ การพัฒนาสมรรถนะในการทำงานยังสามารถจะเป็นเครื่องมือบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผู้บริหารทุกระดับสามารถนำมาใช้ในการสรรหา รักษา และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถและบุคลิกลักษณะเฉพาะตรงตามที่ ตำแหน่งกำหนด เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ตามผลตามที่คาดหวังไว้สมรรถนะในการทำงาน หมายถึง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของบุคคลที่จำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้อย่างน้อย ๓ ประการ ใหญ่ๆ ได้แก่

๑. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ ถ้าไม่มีความรู้ พนักงานก็ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อย่างถูกต้อง ความรู้นี้มักจะได้จากการศึกษาอบรม สัมมนา รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้มีความรู้ในด้านนั้นๆ

๒. ทักษะ (Skills) หมายถึงทักษะ ความสามารถเฉพาะที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ ถ้าไม่มีทักษะแล้ว ก็ยากที่จะทำให้พนักงานทำงานให้มีผลงานออกมาดีและตามเป้าหมายที่กำหนด ไว้ได้ ทักษะนี้มักจะได้มาจากการฝึกฝน หรือกระทำซ้ำๆอย่างต่อเนื่อง จนทำให้เกิดความชำนาญในสิ่งนั้น

๓. คุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Attribute) หมายถึง คุณลักษณะ ความคิดทัศนคติ ค่านิยม แรงจูงใจและความต้องการส่วนตัวของบุคคล คุณลักษณะเป็นสิ่งที่ติดตัวและเปลี่ยนแปลงได้ไม่ถ่วงนักคุณลักษณะที่ไม่เหมาะสมกับหน้าที่มักจะทำให้เกิดปัญหาในการทำงาน และทำให้งานไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย^๑

พยาบาลเป็นกลุ่มงานอาชีพสาขาหนึ่งที่มีลักษณะงานที่ต้องเผชิญกับความเครียดอยู่เสมอ เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ ความเป็น ความตาย ความทุกข์ทรมานจากพยาธิสภาพของโรคของผู้ป่วย ในบางครั้งพยาบาลต้องปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหันที่เป็นภาวะวิกฤตของผู้ป่วย ซึ่งต้องมีการตัดสินใจที่เหมาะสมและ ให้การช่วยเหลือที่เฉียบพลัน การให้การพยาบาลในผู้ป่วยที่ไม่ให้ความร่วมมือ สภาวะดังกล่าวล้วนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียด ทำให้พยาบาลมีความรู้สึกรู้สิดความทุกข์ในการทำงาน เกิดภาวะเหนื่อยหน่าย

^๑มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, แนวทางการพัฒนาระบบสมรรถนะเพื่อพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคล, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล : <http://competency.rmutp.ac.th/> [๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๗].

งาน (Burn out) ส่งผลให้คุณภาพบริการทางการแพทย์มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐานทำให้เกิดความเสี่ยงเกิดขึ้นเกี่ยวกับการละเลยหรือละเมิดสิทธิของผู้ป่วย ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้รับบริการและบุคลากรทางการแพทย์ที่ให้บริการมุ่งสร้างสุขภาพให้ประชาชนมีสุขภาพดีทั้งร่างกายจิตใจสังคมและจิตวิญญาณ อีกทั้งกระแสการปฏิรูประบบราชการไทยที่เน้นการทำงานโดยยึดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าเพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของสังคมและประชาชนผู้ใช้บริการซึ่งการปฏิรูประบบสุขภาพนี้ได้ส่งผลต่อระบบบริการพยาบาลทำให้ต้องมีการปฏิรูปทั้งปริมาณและคุณภาพของบุคลากรทางการแพทย์ทุกระดับเพื่อเพิ่มศักยภาพในการให้บริการพยาบาลถือได้ว่าเป็นวิชาชีพหลักในการให้บริการจึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะที่เหมาะสมเพื่อให้บริการพยาบาลที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้ใช้บริการ

สำหรับกรมแพทยทหารเรื่อนั้น จากการสำรวจสภาพปัญหาของพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือพบว่าดำเนินงานที่ผ่านมาของพยาบาลได้พบข้อร้องเรียนด้านจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพพบปัญหา ข้อร้องเรียนด้านพฤติกรรมบริการ เป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะพยาบาล โดยเฉพาะด้าน จรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ ด้านการสื่อสาร และด้านการมีสัมพันธภาพกับผู้ใช้บริการให้อยู่ในระดับมาตรฐานเพราะโดยหลักการของวิชาชีพพยาบาล และการสภาพงานของพยาบาลต้องมีคุณธรรมสูง มีจิตใจที่อ่อนโยน มีความรัก ความเมตตา ความอดทน ความข่มใจ ควบคุมอารมณ์มากกว่าวิชาชีพอื่นๆ มีการเสียสละทั้งร่างกายสติปัญญา เพื่อทุ่มเทให้การงานพยาบาลผู้ป่วย รวมถึงการเสียสละอารมณ์ที่ไม่น่ายินดี ไม่น่าพอใจ และต้องมีความจริงใจที่จะดูแลผู้ป่วยที่เจ็บป่วยมีความรักในสายอาชีพ มีความเพียรในการปฏิบัติหน้าที่ มีความจดจ่อตั้งมั่น และการใช้ความรู้ที่มีอยู่เพื่อการดูแลผู้ป่วยอย่างดีที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำหลักอิทธิบาทธรรม ได้แก่ การใช้คุณธรรมนำทางสู่ความสำเร็จที่ตนประสงค์ต้องมีความพอใจ มีความเพียร มีสมาธิ จึงทำให้เกิดปัญญา^๒ มาบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุดและสามารถจะทำให้พยาบาลวิชาชีพมีความสุขในการทำงานได้ตามมาตรฐานตามสภาการพยาบาลที่กำหนดไว้ ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลเชิงพุทธบูรณาการของพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือเพื่อให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพพยาบาลจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานให้มีความสำเร็จในเชิงภารกิจของโรงพยาบาลและเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑) เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลของพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือ

^๒พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต), “ธรรมในใจของนักบริหารไฮโซ”, ไทยรัฐ, (๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๑) : ๒๔.

๒) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาสมรรถนะพยาบาล และหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือ

๓) เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลเชิงพุทธบูรณาการของพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือ

๓. ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลเชิงพุทธบูรณาการของพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือ” โดยกำหนดดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

๑. เนื้อหาเชิงคุณภาพ ได้แก่ แนวคิด และทฤษฎีการพัฒนาสมรรถนะพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดตามกรอบของสภาการพยาบาลซึ่งจะทำการศึกษาสมรรถนะพยาบาล ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพด้านการสื่อสาร และด้านสัมพันธภาพเพราะเห็นว่าเป็นประเด็นปัญหาสำคัญของพื้นที่การวิจัยครั้งนี้และมีความสอดคล้องกับหลักพุทธธรรมที่นำมาส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลได้เป็นอย่างดีได้แก่ หลักอิทธิบาทธรรมประกอบด้วย ฉันทะ คือ ความพอใจ วิริยะ คือ มีความเพียร จิตตะ คือ การมีสมาธิ และวิมังสา คือ ปัญญา

๒. เนื้อหาเชิงปริมาณ ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ อายุราชการ และตัวแปรตาม ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลเชิงพุทธบูรณาการของพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือด้านจรรยาบรรณ ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ ด้านการสื่อสารและด้านสัมพันธภาพ

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิงคุณภาพ ด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ คณะกรรมการสภาการพยาบาล จำนวน ๒ คน กลุ่มผู้บริหารฝ่ายการพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือจำนวน ๑๔ คน กลุ่มพยาบาลวิชาชีพสังกัดกรมแพทยทหารเรือจำนวน ๓ คน และกลุ่มพระภิกษุจำนวน ๖ รูป รวมทั้งหมด ๒๕ รูป/คน

๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านประชากรเชิงปริมาณ คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติหน้าที่ของโรงพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือ จำนวน ๕๑๑ คน กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพสังกัดกรมแพทยทหารเรือ การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาลวิชาชีพ คำนวณจากสูตร Taro Yamane^๓ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๒๕ คน

^๓วีรยาภัทร อาชาชัย, **หลักการวิจัยเบื้องต้น**, (กรุงเทพมหานคร: อินเทอร์เน็ตพริ้นติ้ง, ๒๕๓๙), หน้า ๓๑๔.

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Methoded Research) เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลเชิงพุทธบูรณาการของพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือ” ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีขั้นตอนโดยรวมในการดำเนินการวิจัย ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลเชิงพุทธบูรณาการของพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือ

ขั้นตอนที่ ๒ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๒๕ รูป/คน วิเคราะห์เนื้อหาด้วยหลัก SWOT Analysis

ขั้นตอนที่ ๓ สังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลเชิงพุทธบูรณาการของพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือและเสนอผลการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ ๔ นำเนื้อหาจากการสัมภาษณ์มาสร้างเป็นแบบสอบถามการวิจัย และแบบสอบถามไปแจกแก่พยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๒๕ คน โดยการใช้วิเคราะห์ด้วยสถิติต่าง ๆ ดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ ๕ นำเสนอ “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลเชิงพุทธบูรณาการของพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือ”

๕. ผลการวิจัย

สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลของพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือพบว่าด้านจรรยาบรรณ ได้แก่ การปลูกฝังจริยธรรม จรรยาบรรณยังมีน้อย ขาดการส่งเสริมจริยธรรมจรรยาบรรณอย่างต่อเนื่อง ยังไม่มีตัวชี้วัด เกณฑ์การประเมิน และการเก็บข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับด้านนี้อย่างชัดเจน เทคโนโลยียังไม่ทันสมัยพยาบาลวิชาชีพบางส่วนบางมักมองว่าเป็นเรื่องเสียเวลาที่จะเรียนรู้จรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ ได้แก่ พยาบาลบางส่วนยังมีจิตใจที่รักภาคภูมิใจในความเป็นอาชีพพยาบาลของตนเองน้อย การพัฒนางานในวิชาชีพขาดความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และองค์การขาดแผนการพัฒนาที่ครอบคลุมคุณลักษณะเชิงวิชาชีพที่ครบทุกด้าน พยาบาลวิชาชีพบางส่วนคิดว่าการทำงานวิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานเชิงธุรกิจมากเกินไปจึงทำให้ไม่ค่อยสนใจที่พัฒนาตนเองในด้านความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพและขาดการปรับตัวอย่างเหมาะสมด้านการสื่อสาร ได้แก่ พยาบาลไม่ค่อยคำนึงถึงเรื่องหลักการสื่อสาร การสื่อสารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารค่อนข้างน้อยและยังขาดการพัฒนาการใช้ความรู้เจตคติและทันต่อเทคโนโลยีสมรรถนะด้านความรู้เชิงวิชาชีพ ด้านการสื่อสาร ภาษา และการให้ข้อมูล และด้านสัมพันธภาพ ได้แก่ ขาดการเสริมแรง สร้างแรงจูงใจให้

รางวัล ขาดกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดเวลา การสร้างสัมพันธภาพจึงต้องอยู่ในขอบเขตตามมาตรฐานวิชาชีพนอกเหนือจากงานที่ทำประจำปีขององค์กรซึ่งส่งผลต่อฉันทะในการพัฒนาสมรรถนะ เช่น เรื่องค่าตอบแทน ความก้าวหน้าในวิชาชีพ การเลื่อนขั้นยศ สวัสดิการต่างๆ

แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาสมรรถนะพยาบาล และหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือพบว่า

สาระสำคัญแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะเป็นการผลักพลังงานที่ซ่อนอยู่ภายในหรือที่เรียกว่า สมรรถนะขึ้นอยู่กับระบบการพัฒนาอย่างถูกกระบวนการที่ผู้บริหารจะต้องมองเห็นคุณค่า และโอกาสต่างๆ โดยเฉพาะความรู้ ทักษะ ศักยภาพส่วนตัว ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้นๆ เพื่อให้มั่นใจและช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของบุคลากรอย่างต่อเนื่องในรูปแบบของการฝึกอบรม การส่งเสริมการศึกษา การพัฒนาเฉพาะด้าน การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาระบบองค์กรตามภารกิจที่สำคัญๆ การพัฒนาสมรรถนะพยาบาลก็เป็นอีกหนึ่งบทบาทหน้าที่ที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขโดยปราศจากโรคร้ายไข้หรือกระบวนการดูแล รักษา และป้องกันอย่างถูกต้องสภาพการพยาบาลจึงได้กำหนดสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลเชิงพุทธบูรณาการของพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือ พบว่า

๑. ด้านจรรยาบรรณ พบว่า การตระหนักรู้คุณค่าของความเป็นมนุษย์ การเป็นญาติพี่น้องเป็นครอบครัวเดียวกันมาก่อน ทำให้มีโอกาส ดูแล รับผิดชอบ ให้บริการ รักษา ผู้ป่วย ให้มีโอกาสชดใช้บุญกรรมที่เคยร่วมสร้างกันมา ให้ทำดีกับเขาการแสวงหาโอกาสการพัฒนาตนเองในรูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง และการใฝ่รู้ ศึกษาหาความรู้ในการปฏิบัติพยาบาล ความรู้ที่เกี่ยวข้องและนำความรู้มาประยุกต์ใช้ ในการพัฒนางานที่รับผิดชอบ ซึ่งทั้งหมดจะต้องขับเคลื่อนด้วยหลักอิทธิบาทธรรม ด้านฉันทะ พบว่า มีความรักในอาชีพที่ต้องดูแลและรักผู้อื่น ด้วยการกำหนดแผนการดูแลและการบำรุงขวัญกำลังใจพยาบาลด้านวิริยะ พบว่า มีความเพียรปฏิบัติหน้าที่เพื่อการดูแลตนเองและดูแลผู้ป่วยด้วยการจัดทีมในการให้คำปรึกษาแก่พยาบาลด้านจิตตะ พบว่า การปลุกอุดมการณ์ ด้วยการสอนงานด้วยหัวใจและมอบทักษะการดูแลตนเอง และด้านวิมังสา พบว่า ความรู้และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ด้วยจัดระบบการเพิ่มความเชื่อมั่นของตนเองในการปฏิบัติหน้าที่และจรรยาบรรณ

๒. ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ พบว่า สุขภาพดี และภาพลักษณ์ของตนเองสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพ (ศีล) ผู้มีจิตใจที่ดีประกอบด้วยหลักเมตตาช่วยยึดเหนี่ยวทำให้ตนเข้มแข็ง (สมาธิ) และนักการศึกษาและการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในชีวิต โลก (ปัญญา) ซึ่งทั้งหมดจะถูกขับเคลื่อนกลไกต่างๆ ด้วยหลักอิทธิบาทธรรม พบว่า ด้านฉันทะ พบว่า การกระตุ้นอุดมการณ์ทางวิชาชีพ ด้านวิริยะ พบว่า กำหนดกระบวนการสร้างแรงจูงใจด้วยความ

ก้าวทางวิชาชีพด้านจิตตะ พบว่า การปลูกเมตตา กรุณา และด้านวิมังสา พบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วม

๓. ด้านการสื่อสาร พบว่า ด้าน พฤติกรรมการสื่อสาร จะต้องมีการฝึกฝนการสื่อสารด้วยหลักเมตตาการใช้วจีสุจริตตามสถานการณ์ เสริมสร้างการมีสติในการสื่อสารการฝึกทักษะการสื่อสารที่ก่อให้เกิดความสามัคคีและการจัดโครงการปฏิบัติธรรมและการสื่อสารด้วยระบบความทันสมัยของการสื่อสารด้วยการจัดโครงการอบรมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และการใช้โปรแกรม การสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ การจัดเก็บข้อมูล และการพัฒนาระบบสารสนเทศและสื่อสารด้วยเอกสารซึ่งทั้งหมดจะสามารถได้ด้วยหลักอิทธิบาท พบว่าด้านฉันทะ พบการสื่อสารด้วยหัวใจด้านวิริยะพบการสื่อสารด้วยความรู้ใจด้านจิตตะ พบว่า การสื่อสารด้วยความมีเมตตากรุณา ด้านวิมังสาพบความฉลาดในการสื่อสารกับผู้ป่วย

๔. ด้านสัมพันธภาพ พบว่า การพัฒนาการยอมรับในความแตกต่างทางความคิดการพัฒนาความเคารพในความเป็นปัจเจกบุคคล ด้วยความเสมอภาค การให้และรับความช่วยเหลือจากผู้อื่นได้ตามศักยภาพและความเหมาะสม การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในทีมสุขภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้องและการมีสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพอย่างเหมาะสมโดยมีหลักพุทธธรรมที่พบซึ่งสามารถนำบูรณาการเพื่อการสร้างระบบสัมพันธภาพ ได้แก่ หลักพละ ๕ ประการ หลักสังคหัตถุ ๔ ประการ หลักสัพปุริสธรรม ๗ ประการ หลักสาราณียธรรม ๖ ประการ และหลักวัตตบท ๗ ประการ ซึ่งทั้งหมดสามารถจะขับเคลื่อนพัฒนาสมรรถนะดังหลักอิทธิบาทธรรม พบว่า ด้านฉันทะ พบการส่งเสริมความเสมอภาคและความเคารพต่อผู้อื่นด้านวิริยะ พบการใช้ความเพียรอย่างเหมาะสมด้านจิตตะ พบว่า การปรับเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น และด้านวิมังสา พบการทำงานด้วยระบบทีมงานที่มีปัญญา

กระบวนการการพัฒนาสมรรถนะพยาบาล เพื่อการพัฒนาศักยภาพพยาบาลวิชาชีพในการปฏิบัติงานการพยาบาล ให้มีคุณภาพมาตรฐานการพัฒนาเรื่องนี้จะต้องมีการปลูกฝังให้พยาบาลฝึกคือ เรื่องของหลักอิทธิบาท ๔ ในการประกอบวิชาชีพตั้งแต่เริ่มเข้ามาเป็นนักเรียนพยาบาล และเมื่อพยาบาลจบออกมาปฏิบัติงาน หน่วยงานจะต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมขององค์กรในการทำงานของพยาบาล หรือการดำรงตนอยู่ในสังคม ของพยาบาลอยู่ตลอดเวลาต้องผลักดันให้เกิดกระแส เรื่องนี้ในองค์กร อาจเริ่มจากผู้นำองค์กร ในระดับต่างๆ และมีการถ่ายทอดไปสู่ผู้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จะต้องเห็นความสำคัญในกิจกรรมการส่งเสริมให้ตรงกับหลักพุทธธรรมมากยิ่งขึ้นด้วยการส่งเสริมการฝึกอบรม การส่งเสริมการศึกษา การอบรมเพื่อปรับเจตคติ การปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม การจัดโครงการปฏิบัติธรรมโดยเฉพาะแนวทางการปฏิบัติธรรมฐานเพื่อให้ธรรมหยั่งลงลึกไปสู่กันบึงของจิตใจ รวมทั้งการพัฒนาความรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง จริ่งจ้งเพื่อความก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่งทางสายอาชีพหรือความเชี่ยวชาญในระดับความเป็นพยาบาลมืออาชีพที่เหมาะสมกับพุทธธรรมบูรณาการ

๖. อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลเชิงพุทธบูรณาการของพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือ พบว่า

๑. **ด้านจรรยาบรรณพบว่า** การตระหนักคุณค่าของความเป็นมนุษย์ การเป็นญาติพี่น้องเป็นครอบครัวเดียวกันมาก่อน ทำให้มีโอกาส ดูแล รับผิดชอบ ให้บริการ รักษา ผู้ป่วย ให้มีโอกาสขอใช้บุญกรรมที่เคยร่วมสร้างกันมา ให้ทำดีกับเขาการแสวงหาโอกาสการพัฒนาตนเองในรูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง และการใฝ่รู้ ศึกษาหาความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาลรวมทั้งความจำเป็นทางความรู้ในวิชาชีพสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปาริฉัตร อุทัยพันธ์, บุญศรี พรหมมาพันธุ์ศรี ศักดิ์สุนทรไชย และ คมศร วงษ์รักษา**^๔ พบว่า พยาบาลมีความรักในอาชีพที่ต้องดูแลผู้ป่วยและรักผู้อื่น ด้วยการกำหนดแผนการดูแลและการบำรุงขวัญกำลังใจพยาบาลมีความเพียรปฏิบัติหน้าที่เพื่อการดูแลตนเองและดูแลผู้ป่วยด้วยการจัดทีมในการให้คำปรึกษาแก่พยาบาลการปลูกอุดมการณ์ด้วยการสอนงานด้วยหัวใจและมอบทักษะการดูแลตนเอง และความรู้และการตัดสินใจเชิงจริยธรรมด้วยจัดระบบการเพิ่มความเชื่อมั่นของตนเองในการปฏิบัติหน้าที่และจรรยาบรรณสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วีรชัย อนันต์เธียร**^๕ พบว่า แผนกลยุทธ์การสร้างเสริมจิตสำนึกด้านจริยธรรมและค่านิยมที่ถูกต้อง แผนด้านการปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของศีลธรรม และกติกาสังคม และแผนกลยุทธ์ด้านการสั่งสอนให้มีแนวคิดในการดำเนินชีวิตที่ตีรวมทั้งการจัดให้มีการฝึกอบรมทักษะความรู้ และศักยภาพอื่นที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการพยาบาลทางวิชาชีพ

๒. **ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ พบว่า** สุขภาพดี และภาพลักษณ์ของตนเองสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพ (ศีล) ผู้มีจิตใจที่ดีประกอบด้วยหลักเมตตาช่วยยึดเหนี่ยวทำให้ตนเข้มแข็ง (สมาธิ) และนักการศึกษาและการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในชีวิต โลก (ปัญญา) ซึ่งทั้งหมดจะถูกขับเคลื่อนกลไกต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาธฤติ วิโรจโน**^๖ พบว่า สิกขา ๓ หรือไตรสิกขา เป็นหลักธรรมในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นผู้ประเสริฐหรือเป็นบุคคลผู้มีจิตใจดีซึ่งเหมาะสมกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือการพัฒนาพระสังฆาธิการที่มุ่งเน้น

^๔ ปาริฉัตร อุทัยพันธ์, บุญศรี พรหมมาพันธุ์ศรีศักดิ์ สุนทรไชย และ คมศร วงษ์รักษา, “การพัฒนา รูปแบบประเมินสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาเทคนิคเภสัชกรรม วิทยาลัยการสาธารณสุขสุจริตินธร สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก”, **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น**, (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๐๑๑), หน้า ๘๘๓-๘๘๘.

^๕ วีรชัย อนันต์เธียร, “กลยุทธ์การพัฒนาจริยธรรมสำหรับเยาวชนไทย”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^๖ พระมหาธฤติ วิโรจโน, “รูปแบบการพัฒนาพระสังฆาธิการเพื่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

ด้านการศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัยของดาระกา ศิริสันติสัมฤทธิ์^๗ พบว่า คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งที่จำเป็นในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความรู้ มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์วิธีการ กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงาน มีความรู้ด้านจิตวิทยาในการให้คำปรึกษาด้านคุณลักษณะอื่นๆ ได้แก่ จิตสำนึกบริการที่เน้นแรงจูงใจเพื่อเพิ่มขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร

๓. ด้านการสื่อสาร พบว่า ด้านปรับพฤติกรรมกรรมการสื่อสารและการฝึกฝนการสื่อสารด้วยหลักเมตตาการใช้วิธีสุจริตตามสถานการณ์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพงษ์ จิตระดับและคณะ^๘ พบว่า คุณลักษณะและสมรรถนะที่สำคัญของที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนที่ใช้กระบวนการประสานงานในลักษณะการสื่อสารจะช่วยให้สามารถสร้างสัมพันธ์อันดีกับเด็กและเยาวชนและหน่วยงานต่างๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิษฎา ศรีเครือตง^๙ พบว่า ผู้ที่มีสมรรถภาพในการทำงาน มีความเชี่ยวชาญในการบริหาร คำนึงถึงความสามารถและปัจเจกบุคคล มุ่งเกณฑ์ มุ่งงานมีความยืดหยุ่นสูง จัดให้มีการประชุมเสมอๆ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานพัฒนาตนเองนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางาน ทักษะในการสื่อสารที่ดี และมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม

๔. ด้านสัมพันธภาพ พบว่า การพัฒนาการยอมรับในความแตกต่างทางความคิด การพัฒนาความเคารพในความเป็นปัจเจกบุคคล ด้วยความเสมอภาค การให้และรับความช่วยเหลือจากผู้อื่นได้ตามศักยภาพและความเหมาะสม การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในทีมสุขภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้องและการมีสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยของปชาบดี แยมสุนทร^{๑๐} พบว่า การส่งเสริมความผูกพันระหว่างบุคลากรกับงาน ทั้งนี้องค์กรควรวางนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมการทำงานและพฤติกรรมองค์กร ผู้นำวัฒนธรรม และหลักธรรม ซึ่งสามารถนำบูรณาการเพื่อการสร้างระบบสัมพันธภาพสามารถจะขับเคลื่อนการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวให้เกิดขึ้นได้ พบว่า การส่งเสริมความเสมอภาคและความเคารพต่อ

^๗ดาระกา ศิริสันติสัมฤทธิ์, “การศึกษารูปแบบสมรรถนะ บุคลากรสายงานสนับสนุนวิชาการ ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ”, รายงานวิจัย, (คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, ๒๕๕๒), หน้า ๗๔.

^๘สมพงษ์ จิตระดับและคณะ, “การพัฒนาสมรรถนะระบบที่ปรึกษาให้สภาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย”, รายงานการวิจัย, (สำนักงานสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๕๖).

^๙อภิษฎา ศรีเครือตง, “รูปแบบการพัฒนาก้าวหน้าที่พึงประสงค์ตามแนวพุทธของผู้บริหารสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๑๐}ปชาบดี แยมสุนทร, “กลยุทธ์การสร้างความผูกพันต่อองค์กรตามหลักสังคหธรรมของแรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

ผู้อื่นการใช้ความเพียรอย่างเหมาะสมการปรับเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น และการทำงานด้วยระบบทีมงานที่มีปัญหา

๗. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเป็นมิติที่สำคัญอย่างมากเพราะการขับเคลื่อนองค์กรหากผู้นำองค์กรวิสัยทัศน์หรือขาดทักษะเรื่องนโยบายทุกๆ ภารกิจในองค์กรนั้นๆ จะไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้น การกำหนดนโยบายสำหรับการพัฒนาสมรรถนะผู้วิจัยเห็นได้ว่า

๑. การพัฒนาสมรรถนะพยาบาลด้านจรรยาบรรณ พยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือควรที่จะมองถึงความเสียสละของพยาบาลปฏิบัติงานให้มีกระบวนการสร้างความตระหนักในคุณค่าของความเป็นพยาบาลต่อการดูแลผู้ป่วยหรือคนไข้อยู่เสมอและเกิดเคารพในคุณค่า ความเชื่อ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

๒. การพัฒนาสมรรถนะพยาบาลด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ พยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือควรมีการส่งเสริมให้พยาบาลมีสุขภาพดี และมีภาพลักษณ์อันโดดเด่นในการประกอบอาชีพส่งเสริมให้เป็นผู้มีจิตใจที่ดีประกอบด้วยหลักเมตตาช่วยยึดเหนี่ยวทำให้ตนเข้มแข็งและนักการศึกษาและการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในชีวิต

๓. การพัฒนาสมรรถนะพยาบาลด้านการสื่อสาร พยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือควรมีการกำหนดพฤติกรรมทางการสื่อสารที่ได้มาตรฐาน และการฝึกฝนการสื่อสารด้วยหลักเมตตาการใช้วจีสุจริตตามสถานการณ์ การเสริมสร้างการมีสติในการสื่อสารการฝึกทักษะการสื่อสารที่ก่อให้เกิดความสามัคคีและการจัดโครงการปฏิบัติธรรมให้มีลักษณะการสื่อสารด้วยหัวใจการสื่อสารด้วยความรู้ใจการสื่อสารด้วยความเมตตากรุณาและมีความฉลาดในการสื่อสารกับผู้ป่วย

๔. การพัฒนาสมรรถนะพยาบาลด้านสัมพันธภาพพยาบาลสังกัดกรมแพทยทหารเรือควรที่จะส่งเสริมความเสมอภาคและความเคารพต่อผู้อื่น ฝึกอบรมให้รู้จักการใช้ความเพียรอย่างเหมาะสมการปรับเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น และการทำงานด้วยระบบทีมงานที่มีปัญหา

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ:

วีรยาภัทร อาษาชัย. **หลักการวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: อินเทอร์เน็ตพรีนติ้ง, ๒๕๓๙.

(๒) วารสาร:

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). “ธรรมในใจของนักบริหารไฮโซ”. **ไทยรัฐ**. (๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๑): ๒๔.

(๓) วิทยานิพนธ์/รายงานวิจัย:

กัลยาณี คุณมี. “การบริหารผลงานและการจัดสรรสิ่งจูงใจต่อการพัฒนาระบบราชการและข้าราชการไทย”. **รายงานการวิจัย**. คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๒.

ฉัตรชาญ ทองจับ. “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะแรงงานในสถานประกอบการ”. **วิทยานิพนธ์-ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, ๒๕๕๒.

ดาระภา ศิริสันติสัมฤทธิ์. “การศึกษารูปแบบสมรรถนะ บุคลากรสายงานสนับสนุนวิชาการ ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ”. **รายงานวิจัย**. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, ๒๕๕๒.

ทัศนีย์ เจนวิถีสุข. “การสื่อสารเชิงพุทธกับการเปลี่ยนแปลงสังคม”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

ปชาบดี แยมสุนทร. “กลยุทธ์การสร้างความผูกพันต่อองค์กรตามหลักสังคหธรรมของแรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต** (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

พรชัยทองเจือ. “การพัฒนาแบบความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับโรงเรียนในการเปลี่ยนผ่านด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต**. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

พระมหาธฤติ วิโรจน์. “รูปแบบการพัฒนาพระสังฆาธิการเพื่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

พระมหาอำนาจ ปวทณโน. “การพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

พิชญาภา ยืนยาว. “รูปแบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในสถาบันอุดมศึกษา”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๒.

วีรชัย อนันต์เธียร. “กลยุทธ์การพัฒนาจริยธรรมสำหรับเยาวชนไทย”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์)**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

สมพงษ์ จิตระดับและคณะ. “การพัฒนาสมรรถนะระบบที่ปรึกษาให้สภาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย”. **รายงานการวิจัย**. สำนักงานสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. ๒๕๕๖.

อภิษฎา ศรีเครือตง. “รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ตามแนวพุทธของผู้บริหารสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

(๔) สื่ออิเล็กทรอนิกส์/เว็บไซต์:

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. **แนวทางการพัฒนาระบบสมรรถนะเพื่อพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคล**. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : <http://competency.rmutp.ac.th/>. [๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๗].

๒. ภาษาอังกฤษ

(I) Book

Evans, Richard I. **The Making of Psychology: Discussions with Creative Contributors**. New York: Alfred A. Knopf. Goleman, 1976.

Daniel. **Emotional Intelligence & Working with Emotional Intelligence**. London: Bloomsbury Publishing. McClelland, 2004.

David C. **Human Motivation**. Cambridge: Cambridge University Press. McClelland, 1987.